

Järvamaa noorte ettevõtlikkuse edendamise aruanne 2018

Tegevus	Eesmärk	Elluviimine	Aeg	Tulem	Väljund jaanuar - juuni 2018	Väljund juuni-detsember 2018
Programm Ettevõtlik kool tutvustus	Tutvustada programmi Ettevõtlik kool ja teavitada selle vajalikest koolile, lastele, lapsevanematele ja kogukonnale.	Vastavalt vajadusele.	jaanuar-detsember	Kõik soovijad on teadlikud programmist Ettevõtlik kool.	20.06.18 Peetri kooli uus EV kooli koordinaator Viive Obermann	
Järvamaa "Ettevõtliku kooli" võrgustiku koolide arendustöö	Nõustada Ettevõtliku Kooli programmiga liitunud koole, et nad jõuaksid soovitud tasemeni.	Toetada ja nõustada koole ettevõtliku õppe ja ettevõtlusõppe rakendamisel. Pakkuda erinevaid abistavaid koolitusi, mänge, tegevusi jne.	jaanuar-detsember	Kõik soovijad on jõudnud vähemalt baastasemini. Koolid teavad, mis roll on JAK-il maakonnas. Teevad ettepanekuid edaspidiseks tegevuskava koostamiseks.	Programmiga liitunud koolide nõustamine (11 kooli)	Programmiga liitunud koolide nõustamine; Haridusfestivalil tunnustati 18.10 baastasemega Roosna-Alliku põhikooli ja Türi Ühisgümnaasiumi; 21.12. töötuba "Kes ma oled ja missugust inimest vajab Eesti 15. aasta pärast?" (Väätsa Põhikooli 7. ja 8. klass-24 õpilast+2 õpetajat)
Baaskoolitused koolides MIS? MIKS? KUIDAS? (3 täistundi)	Baaskoolituse kaudu tutvustada haridusasutuste töötajatele, mis vahe on ettevõtlikul õppel ja ettevõtlusõppel. Teadvustada koostööpartnerite olemasolu vajadust ja nende rolli õppetöös.	Kõik Järvamaa koolid, kes soovivad liituda programmiga Ettevõtlik kool saavad baaskoolituse.	jaanuar-detsember	Baaskoolitused on läbi viidud kõikides Järvamaa koolides, kes on soovi avaldanud. Haridusasutuste töötajad on tutvunud Ettevõtliku kooli mudeli teekonnaga ja teavad, millised etapid on esimestest sammudest kuni jätkusuutliku Ettevõtliku kooli tekkeni.		21.08.18. Tarbja Kool (13 õpetajat); 30.08.18. Imavere PK (13 õpetajat); 22.10. Paide riigigümnaasium (13 õpetajat)
Ettevõtliku õppe rakendamise ja meetodite koolitus (1 päev)	Tutvustada haridusasutuste töötajatele, kuidas on läbi ettevõtlikkuse võimalik ainetunde huvitavamaks muuta ja kuidas siduda õppekava teemad päriseluga. Selgitada, kuidas luua õpilastele keskkond, kus nad võtavad ise oma õppimise eest vastutuse. Samuti, kuidas aineid omavahel lõimida, kuidas teha koostööd koolivälise organisatsioonidega ja palju muid praktilisi oskusi ja vajalikke teadmisi.	Vastavalt vajadusele koolituste organiseerimine ja pärast koolitust toetamine/nõustamine.	jaanuar-detsember	Koolituse tulemusena oskab osaleja muuta õppimist huvitavamaks ja ettevõtlikumaks, teab kuidas õppekava teemasid siduda päriseluga, ja annab lastele rohkem vastutust. Osaleja oskab kasutada ettevõtliku õppe õpetamismeetodeid ja aineid omavahel lõimida ning mõistab kuidas edukalt luua koostööd õppeasutusevälise organisatsiooniga.	15.06.18: Paide Gümnaasium (32 õpetajat)	

<p>Ettevõtliku õppe Standardi koolitus (1 päev)</p>	<p>Tutvustada Standardi loogikat ja selle võimalusi. Osata rakendada seda süsteemselt ja osata hinnata oma edukust, saades konkreetsed juhised, mida jälgida ja hinnata.</p>	<p>Vastavalt vajadusele koolituste organiseerimine ja pärast koolitust toetamine/nõustamine.</p>	<p>jaanuar- detsember</p>	<p>Koolituse tulemusena mõistab osaleja Standardi loogikat. Oskab hinnata Standardi valdkondade vastavust ettevõtliku õppe põhimõtetele. Oskab üles leida õppeasutuse tugevad ja nõrgad kohad ning tegutseda nõrgemate kohtade järeleaitamiseks. Oskab täita enesehindamise tabelit vastavalt Standardi teguri kirjeldustele. Teab, kuidas kaasata nõustajat ja millal kaasata välishindajat.</p>	<p>27.04.18: Paide Gümnaasium (36 õpetajat)</p>	<p>21.09.18. Imavere PK (13 õpetajat)</p>
---	--	--	-------------------------------	---	---	---

Inspiratsioonikoolitused kooli personalile, noortele ja lapsevanematele	Pakkuda koolidele toetavaid koolitusi programmi Ettevõtlik kool käivitamisel.	Inspiratsioonikoolitused õpilastele, õpetajatele, kooli personalile ja lapsevanematele.	jaanuar- detsember	Inspiratsioonipäeva tulemusena mõistavad erinevaid rolle koolielus täitvad osapooled, kui oluline osa on koostööl hariduselu paremaks muutmisel.	31.01. Harald Lepisk Aravete KK- 77 osalejat (22 õpetajat, 53 õpilast, 2 lapsevanemat). 6.02. Õpime Professionaalidelt- 13 Järvamaa kooli (Imavere PK, Peetri Kool, Koeru KK, PÜG, TPK, PG, Koigi Kool, Väätša PK, Aravete KK, JKHK, Albu PK, J-Jaani G, R-Alliku PK) Kokku 489 osalejat (441 õpilast ja 48 õpetajat) 04.04. Koolide juhtkondade ja õpilasesinduste arengupäev-PÜGis- osales 6 kooli (Albu PK, Retla-Kabala Kool, PG, Aravete KK, Ambla Lasteaed-Põhikool, Laupa PK) 45 osalejat; 22.05. EV kooli enesehindamise praktiline seminar (23 osalejat).	29.august 2018/2019 õppeaasta avaseminar Alar Ojastu (252 Järvamaa haridustöötajat); 20.11. Visuaalse mõtlemise ja graafilise lihtsustamise koolitus Järvamaa õpetajatele (HTM-i rahastus) (19 õpetajat)
Ühistegevused ja õppereisid	Tutvuda teiste maakondade koolide parimate praktikatega ning jagada enda maakonna parimaid praktikaid.	Õppereisid lähtuvalt haridustöötajate vajadustest ja Tööhõivekava lõppeesmärkidest.	jaanuar- detsember	Ideede kogumine ja oma kooli õpikeskkonna paremaks muutmine.	Järvamaa koole külastasid Pärnumaa haridustöötajad 6.03 ja 14.03 ja Läänemaa haridustöötajad 21.03.-22.03. Parimaid praktikaid jagasid: J-Jaani Gümnaasium, Roosna-Alliku Põhikool, RAM Vodja Individuaalõppekeskus, Väätša Põhikool ja Laupa Põhikool.	Järvamaa koole külastasid Pärnumaa haridustöötajad 27.08. Parimaid praktikaid jagasid J-Jaani Gümnaasium, Peetri Kool, Väätša Põhikool; 7.10.-12.10. Koolijuhtide õppereis Aserbaidžaan (9 koolijuhti+1 õpetaja)- JOL rahastas; 8.11. Järvamaa koole külastasid Saaremaa haridustöötajad; 9.11. Järvamaa majandusõpetajad ja koolijuhid külastasid Tallinna Avatud kooli ja põgenemistuba Claustrophobia (7 koolijuhti ja 7 õpetajat); 13.11. Külastasid Järvamaa koole Lääne-Virumaa haridustöötajad
Ettevõtete külastused ja ainetundide lõimimine	Anda võimalus õpetajatele koostöös õpilastega planeerida ja korraldada õppereisi, mis vastab riiklikule õppekavale. Külastatakse vähemalt ühte ettevõtet ja planeeritakse päev, kus on omavahel lõimitud vähemalt kolm ainetundi.	Õppereisi päevakava alusel transpordikulude hüvitamine. Õppekäikude kokkuvõtete kogumine.	jaanuar- detsember	Koolid oskavad planeerida ja ellu viia ettevõtlikku õppepäeva. Erinevad aineõpetajad ja õpilased teevad koostööd.	06.02. Aravete KK Õpime professionaalidelt 47 osalejat (43 õpilast ja 4 õpetajat. 06.02 Albu PK, R-Alliku PK ja J-Jaani G-Õpime professionaalidelt 43 osalejat (41 õpilast ja 2 õpetajat); 09.05 Koeru KK õppereis Balsnac ja NUKU 36 osalejat (33 õpilast ja 3 õpetajat)	2.10.2018 PHHPK Tallinn (41 õpil, 4 õp); 3.10.2018 Koeru Keskkooli 3. klassi õppereis "Koeru korilasest Järvamaa edukaks ettevõtjaks" (34 õpil, 3 õp); 3.10.2018 Väätša Põhikool-Väätša Prügilaga tutvumine (15 õpil, 2 õp); 4.10.2018 Aravete keskkool- ettevõtete külastus 9. klass (21 õpil, 2 õp); 4.10.2018 Türi Ühisgümnaasium Ida-Virumaa avastusretk (40 õpil, 4 õp); 8., 9., 10 ja 11. oktoober Türi Ühisgümnaasiumi ettevõtlusnädala õppekäigud 11. ja 12. klassidele 75 õpil, 4 õp; 9.10.2018 Paide Hillar Hanssoo Põhikooli õppereis Protex Balti AS Pärnu filiaali 28 õpil, 2 õp; 18.10.2018 PHHPK õppereis Tallinna (5 klass) 37 õpil, 3 õp; 30.10.2018 Albu Kool - Tartu iksoja Puidugrupp AS ja Spordimuuseumi külastus 28 õpil, 2 õp; 31.10.2018 Vodja kool ehk Rocca al Mare Kooli Vodja IÕK 20 õpil, 3 õp; 15.11.2018 Türi Põhikool- Tegus päev 5. a klass 15, õpil, 2 õp

Edulugude kogumine ja tunnustamine	Kokku koguda Järvamaa edulood. Parimaid tunnustada Vabariiklikul Haridusfestivalil.	Koolidega individuaalne suhtlemine, innustamine.	märts-oktoober	Tublid ettevõtmised saavad teadlikuks maakonnas ja väljaspool maakonda.	13 Edulugu: Türi lasteaed, Retla-Kabala Kooli Oisu ja Kabala lasteaed, Türi PK (2 lugu), TÜG, R-Alliku PK (2 lugu), PÜG, PG, Koigi Kool, Väätša PK, Albu PK ja Nurme Kool.	Järvamaalt jõudsid finaali: Kategooria "Noorte/laste algatus" I koht *Paide gümnaasium "Noorte muusikalise etenduse „Päris tõde“ ettevalmistusprotsess ja teostamine" III koht Türi põhikool "Õiepäev" Kategooria "Põnevaim tund" I koht Väätša kool "Kosmoseprogramm" Kategooria "Ettevõtlik lasteaed" I koht *Türi Lasteaed Keslinna õppekoht "Kingitus 100le Türi linna klienteendajale"
Majandusõpetajate nõustamine ja mentorlus	Viia kokku maakonna majandusõpetajad, et nad saaksid omavahel jagada parimaid praktikaid.	Majandusõpetajate kohtumised, parimate praktikate jagamine, õppereisid ja muu vajaliku info vahendamine. Tihe koostöö maakonna majandusõpetajate aineseksiooniga.	jaanuar-detsember	Majandusõpetajad laiendavad silmaringi, saavad uusi teadmisi ja oskavad muuta oma ainetunde mitmekülgsemaks.	Jonas 24.01.18(Simulator7) 20.03.Wabalinnamajas (9 õpetajat)	28.08.2018. Järvamaa klassi- ja majandusõpetajate koolitus "Visuaalne mõtlemine"- Kati Orav (22 õpetajat)- HTMi rahasuts; 11.09.2018. Majandusõpetajate kohtumine (13 õpetajat)
Majandusolümpiaadi korraldamine	Innustada Järvamaa koole õpilasi Olümpiaadile saatma	Olümpiaadi läbiviimine	märts	Järvamaa õpilased on oma majandusalased teadmised proovile pannud. Parim pääseb lõppfinaali.	8.03. Osales 8 õpilast (TÜG, PG, Aravete KK, Koeru KK) HTM-i rahastus	
Koolides õpilasfirmade toetamine ja nõustamine	Õpilasfirmade juhendajate ja noorte nõustamine ja toetamine.	Õpilasfirmade nõustamine ja erinevate väljundite leidmine. Parimate tunnustamine. Õpilasfirmade laada korraldamine karjäärimesil Lingid tulevikku (16.03.2017).	jaanuar-detsember	Koolid on teadlikud, et JAK on abiks ja toeks õpilasfirmadele ning nende juhendajatele. Maakonna õpilasfirmad saavad praktilise müügikogemuse oma maakonnas.	10.02.Õpilasfirmade laat Rocca al Mare Kaubanduskeskuses Aravete KK (3 õpilast) HTMi raha 8.03. Majandusolümpiaadi Järvamaa piirkonnavoore PGs- 9 õpilast (HTMi raha) 2.06. Tallinna vanalinnapäevade lastelaat RAM Vodja Kool (5 õpilast) HTMi raha	Vodja 2 mini-minifirmat, Türi PK üks minifirma, TÜG üks õpilasfirma. Vodja Kool käis Tartus laadal 15.12 (transport-HTMi rahastus)

Õppematerjalide vahendamine koolidele	Vastavalt vajadusele õppematerjalide soetamine.	Järvamaa õpetajad saavad vajalikke õppematerjale õppetöö läbiviimiseks.	august	Järvamaa ettevõtlusõpetajad saavad rakendada kvaliteetset ettevõtlusõpet.		15 õpetajat (uus majandusõpik) 5 koolio täiendasid ettevõtlusõppe õpematerjale
Junior Achievementi mängude tutvustamine ja läbi viimine Järvamaa koolides	Tutvustada Järvamaa koolidele erinevaid JA majandusmänge, mis aitavad koolipäeva muuta mitmekülgsemaks ja põnevamaks. Toimub ainetevaheline lõimimine.	JA Mängud: Anni ja Antsu pitsa (sobilik alates 3. klassist). Simulaator 7 (7.-9. klass) Vali oma edutee (7.-9. klass) Tark majandamine (7.-9. klass)	jaanuar-detsember	Läbi mängu ja praktilise tegevuse omandab noor paremini uusi teadmisi. Koolitunnid muutuvad õpilastele huvitavamaks. Tundides kasutatakse erinevate ainetundide lõimumist.	12.01. Väätsa PK- Anni ja Antsu Pitsa (43 õpilast)	20.12. "Anni ja Antsu pitsa" laenutamine (Maarika Toots)
Cashflow lauamängude laenutamine	Laenutada Järvamaa haridusasutustele arendavat õppemängu Cashflow. Muuta ainetunnid õpilastele põnevamaks.	Järvamaa Haridusasutused saavad laenutada JAK-ist lauamänge.	jaanuar-detsember	Koolid saavad oma ainetunde muuta põnevamaks Ettevõtliku kooli põhieesmärkidele tuginedes. Õpilane saab läbi praktilise tegevuse kergemini aru maksudest, pere eelarvest, investeerimisest, raamatupidamisest ja ettevõtlusega seonduvast.	28.03. Kelly Saatmann (Väätsa PK) 15.05. Carolyn Mets (Järvamaa Noortekogu)	20.12. Maarika Toots (Vodja IÕK)
Da Vinci lauamängude laenutamine	Laenutada Järvamaa haridusasutustele arendavat õppemängu Da Vinci. Muuta ainetunnid õpilastele põnevamaks.	Järvamaa Haridusasutused saavad laenutada JAK-ist lauamänge.	jaanuar-detsember	Koolid saavad oma ainetunde muuta põnevamaks Ettevõtliku kooli põhieesmärkidele tuginedes. Mängija arendab mõtlemist, on loov ja oskab leida uusi seoseid.	28.03. Kelly Saatmann (Väätsa PK)	12.09. Elo Kadastik (JKHK)
E-viktoriin majandusest gümnaasiumiastme õpilastele	Maakonna gümnaasiumiastme õpilased saavad e-viktoriinis panna proovile oma teadmised majandusest. Tunnustada iga kooli parimaid.	E-viktoriin Järvamaa gümnaasiumites. Parimatele preemiareis Tallinnasse.	oktoober	Osalenud vähemalt 120 õpilast. Premeeritud on iga kooli parimad ja nende õpetaja.		Aravete KK 14 õpilast, J-Jaani G 16 õpilast, Koeru KK 27 õpilast, Paide Riigi G 8 õpilast, TÜG 39 õpilast. Kokku:104 õpilast ja 5 õpetajat; Õpperisil osales 16 õpilast ja 3 õpetajat
Õpetajate vahetusprogrammi ellukutsumine	Innustada Järvamaa koole vahetusprogrammi looma vastavalt oma kooli vajadusele ja lähtudes EV kooli sisehindamise punktist 4.2.4.	Leida koolide arenguvajadustest lähtuvalt partnerkoole kasutades MAK võrgustiku EV koolide koordinaatorite kontakte	jaanuar-detsember	Õpetajad teevad omavahel koostööd, jagavad parimaid praktikaid. Vähemalt 10 õpetajat viivad läbi tunde väljaspool oma kooli. Viivad läbi õpitubasid/seminare/koolitusi kolleegidele teistest koolidest või oma kogukonnas	Koolid tegutsevad iseseisvalt ja vastavalt vajadusele	Koolid tegutsevad iseseisvalt ja vastavalt vajadusele
Järvamaa ja Viljandimaa ettevõtlike noorte suvekool; Väätsa PK ja Kiviõli I KK ühine looduslaager	Pakkuda Järvamaa ja Viljandimaa noortele võimalust ühiselt läbi viia suvekool. Õppida üksteise parimatest praktikatest ja leida koostöökohti edaspidiseks.	Suvekool Viljandimaal (3 päeva)	14.-16. august	Järvamaa 20 ettevõtlikku noort (14+... aastased noored) teevad koostööd Viljandimaa noortega.		14 õpilast(Türi PK, J-Jaani G, Koeru KK, Imavere PK, Aravete KK, Järvamaa Noortekogu); Väätsa ja Kiviõli ühine looduslaager (15 õpilast, 2 õpetajat)
Reelika Lepik Noorte ettevõtlikkuse koordinaator SA Järvamaa Arenduskeskus Pärnu 52, Paide 72713 Tel +372 551 3786 reelika@jarva.ee www.jarva.kovtp.ee					Tegevustes osalemise kordade arv: õpilased 690 ja õpetajad 204 korda.	Tegevustes osalemise kordade arv: õpilased 527 ja õpetajad 435 korda.

2018 kokkuvõte:

- * tegevustes osalesid kõik maakonna 24 kooli sh. JKHK
- * tegevustes osales 8 lasteaeda, 1 lasteaed esitas edulugude konkursile oma loo, mis sai vabariigis I koha
- * tegevustes osales 106 lapsevanemat, kes käisid inspiratsiooniseminaridel
- * Roosna-Alliku PK ja Türi ÜG saavutasid Ettevõtliku kooli baastaseme
- * 11 kooli osaleb Ettevõtliku kooli programmi tegevustes
- * Ettevõtliku kooli tegevusteks on koordinaatoril kulunud ca 200 töötundi
- * 13 edulugu esitati maakondlikkuse vooru
- * 4 maakonna edulugu saavutas üle-eestilisel konkursil nomineeringu
- * tegutseb 2 mini-minifirmat, üks minifirma ja üks õpilasfirma
- * toimus 14 lõimitud õppereisi, milles osales 40 õpetajat ja 471 õpilast
- * toimus Järva- ja Viljandimaa noorte ühine suvekool
- * toimus 5 inspiratsioonipäeva
- * viidi läbi 6 Ettevõtliku kooli koolitust
- * E-viktoriinis osales 104 gümnaasiumiastme õpilast
- * Järvamaalt käidi parimaid praktikaid õppimas 6 korral (Saaremaa, Läänemaa, Pärnumaa ja Lääne-Virumaa)
- * tegutsemist alustas 3 uut õpilasfirma juhendajat, kelle juhendamisel loodi 2 mini-minifirmat, 1 minifirma
- * osaleti 3 üle-eestilisel laadal
- * üritustel osales 1217 õpilast ja 639 õpetajat (kordade arv)
- * kokku korraldasime 36 üritust